

Skattavaktin*

Fréttabréf skatta- og lögfræðisviðs

5. tölublað

Efnisyfirlit

1. **Álit Ríkisskattstjóra nr. 1/2007 um verðbréfalánaviðskipti.**
2. **Mikilvægi reglna um milliverðlagningu (trasfer pricing).**
3. **Af alþjóðavettvangi.**

Á döfinni:

- Skiladagur skattframtala lög- aðila er 31. maí næstkomandi.

1. **Álit Ríkisskattstjóra nr. 1/2007 um verðbréfalánaviðskipti.**

Álitsbeiðandi er verðbréfavörslufyrirtæki hérlandis sem hafði hug á að bjóða upp á svokölluð verðbréfalánaviðskipti á verðbréfamarkaði. Verðbréfalánaviðskipti eru skilgreind svo þegar eignarhald verðbréfa er tímabundið fært frá einum aðila (leigusala) yfir á annan (leigutaka) með samtíma skuldbindingu um að færa viðskiptin til baka þegar þess er krafist eða þegar tilgreindu lánstímabili lýkur. Leigusali þarf ekki að skila sömu bréfum til baka en þarf að skila jafngildi þess til leigusala.

Álitsbeiðandi hugðist sjá um milligöngu í slíkum viðskiptum með því að taka á leigu ákveðin verðbréf og framleigja þau svo til viðskiptamanna sinna og veit leigusalinn aldrei hver leigutakinn er og öfugt. Verðbréfin eru leigð með öllum þeim réttindum sem bréfunum fylgja, m.a. réttinum til arðgreiðslna og atkvæðisréttar.

Leigutakinn á hverjum tíma er þá skráður eigandi bréfanna og þarf leigutakinn þá að greiða milligönguaðilanum, álitsbeiðanda, þóknun sem svarar til fenginnar arðgreiðslu. Þóknunartekjur sem álitsbeiðandi fær fyrir milligönguna eru skattskyldar skv. B-lið 7. gr. tsl. og þarf þóknunin að nema arðgreiðslunni ásamt þeirri upphæð sem greiða þarf í ríkissjóð.

Verðbréfalánaviðskipti eru tegund afleiðuviðskipta sem OMX kauphöllin á Íslandi býður nú upp á.

Þau álitaefni sem álitsbeiðandi fór fram á bindandi staðfestingu frá Ríkisskattstjóra voru þannig:

1. Að ekki yrði litið á framleigu verðbréfanna frá eiganda bréfanna til álitsbeiðanda og svo frá álitsbeiðanda til leigutaka sem sölu í skilningi 18. gr. tsl. og myndi þ.a.l. ekki söluhagnað hjá lánveitanda, heldur verði einungis um leigu að ræða og
2. Að tilbúin arðgreiðsla (söluþóknunin) frá leigutaka til álitsbeiðanda og svo frá álitsbeiðanda til leigusala verði ekki skilgreind sem arðstekjur skv. 4. tl. C-liðar tsl. heldur sem tekjur skv. B-lið 7. gr. tsl. þ.e. tekjur af atvinnustarfsemi. Í rökstuðningi sínum leit álitsbeiðandi m.a. til framkæmdar í hinum Norðurlöndunum þar sem litið er á framleiguna sem leigu en ekki sölu. Jafnframt skattlegst leigupóknun sem tekjur af atvinnurekstri en ekki sem fjármagnstekjur.

Í áliti sínu féllst Ríkisskattstjóri á það með álitsbeiðanda að þegar eignarhald verðbréfa er tímabundið fært frá einum aðila yfir á annan og gerður er samningur á milli aðila um að færa viðskiptin til baka þegar tilgreindu lánstímabili er lokið sé um að ræða leigu en ekki sölu. Ríkisskattstjóri féllst einnig á að tilbúna arðgreiðslur frá leigutaka til leigusala yrðu skattlagðar sem hluti leigutekna hjá viðtakanda vegna þess að skv. 1. mgr. 2. gr. tsl. er arður einungis greiddur hluthöfum í félögum, og falli tilbúna arðgreiðslur í þessu tilviki ekki undir skilgreininguna um arð.

Niðurstaða álitsins:

- Þegar eignarhald á verðbréfum er tímabundið fært frá einum aðila til annars og gerður er samningur um að skila verðbréfunum eða ígildi þeirra til baka þegar tilgreindu lánstímabili er lokið er um að ræða leigu en ekki sölu og rísa því ekki álitaefni varðandi skattlagningu sölunnar.
- Tilbúna arðgreiðslur frá leigutaka til leigusala skattlagðar sem hluti leigutekna hjá á viðtakanda.
- Tilbúna arðgreiðslur frá leigutaka til leigusala eru að fullu frádráttarbærar hjá leigutaka eftir almennum reglum um rekstrarkostnað.

2. Mikilvægi reglna um milliverðlagningu (transfer pricing).

Á Íslandi eru ekki neinum eiginlegum milliverðlagningarreglum til að dreifa, helst mætti benda á hina almennu “armslengdarreglu” 57. gr. laga nr. 90/2003, um tekjuskatt. Reglan er mjög almenns eðlis og hvergi er að finna ítarlegar leiðbeiningar um hvernig haga skuli viðskiptum milli tengdra aðila eða hvernig verðlagningu viðskiptanna skuli háttað. Með heimsvæðingunni og í ljósi aukinnar útrásar íslenskra fyrirtækja, harðnandi samkeppni og þeirri staðreynd að erlend skattyfirvöld eru stöðugt að auka eftirlit með viðskiptum milli tengdra aðila ættu íslensk stjórnvöld og öll útrásar fyrirtæki, að undirbúa fyrirtækin, efnahagslífið og skattyfirvöld með sem bestum hætti. Hluti undirbúningsins er tvímælalaust að setja skýrar milliverðlagningarreglur sem eru til þess fallnar að auka öryggi íslenskra fyrirtækja, skýra skattalöggjöfina og stuðla að gagnsæi í skattheimtu og skattframkvæmd.

Hagræði sem stafar af reglum um milliverðlagningu:

1. Samræmi við löndin í kring: Raunin er sú að Ísland er eina vestræna þjóðin sem hefur ekki enn sett ítarlegar reglur um verðlagningu viðskipta milli tengdra aðila og hverjir teljist til tengdra aðila.

2. Minni líkur á tví-skattlagningu: Með setningu milliverðlagningarreglna minnka líkurnar á tvískattlagningu þar sem verðlagning á viðskiptum milli tengdra aðila verður skýrari og meðvitaðri. Komi hins vegar til tvískattlagningar þar sem íslenskum skattyfirvöldum ber að leiðrétta skattlagningu sína vegna milliverðlagningar leiðréttingar erlendra skattyfirvalda má leiða að því líkum skattyfirvöld héraðs tækju betur í slíkar ráðstafanir væru hér lögfestar milliverðlagningarreglur.
3. Auðveldar sönnunarbyrði félaga: Skýrar reglur um hvaða upplýsingar þurfa að vera til staðar í viðskiptum milli tengdra aðila auðveldar fyrirtækjum að halda til haga gögnum sem síðar kann að vera farið fram á við skattaskoðun. Þetta auðveldar félögum að sanna og rökstyðja verðlagningu viðskiptanna og færir í raun sönnunarbyrðina yfir á skattyfirvöld.
4. Minni líkur á skattskoðun: Á meðan skýrar reglur eru ekki til staðar héraðs um milliverðlagningu aukast líkurnar á að íslensk fyrirtæki með starfsemi erlendis verði tekin til skoðunar hjá erlendum skattyfirvöldum. Þetta má sjá í áhættumati (risk assesment) margra erlendra skattyfirvalda, s.s. hjá breskum skattyfirvöldum.

5. Aukinn trúverðugleiki erlendis: Skýrar reglur um milliverðlagningu auka traust og trúverðugleika íslenskra fyrirtækja erlendis reglurnar bera reglurnar vott um nútímalegt tekjuskattskerfi.
6. Sparnaður: Víða er litið á reglur um milliverðlagningu sem hluta af rekstri og skipulagi félaga þar sem rétt og ítarleg gögn eru nauðsynleg. Hagræðing sem skapast af því að huga strax að reglunum getur þegar upp er staðið orðið mjög mikil. Þannig getur það verið tímafrekt og dýrt fyrir fyrirtæki í útrás að huga fyrst að reglum og gögnum um milliverðlagningu þegar skattyfirvöld fara fram á þau við skattskoðun.
7. Rekstrarhagræðing: Reglur um milliverðlagningu hafa í auknum mæli hjálpað stjórnendum að meta umsvif og skipulagningu fyrirtækjasamstæðna og þannig veitt nákvæmara uppgjör um hverja einingu og um styrkleika og veikleika samstæðunnar.

Fyrirtækin í landinu hafa alþjóðavæðst og eru orðin öflug útrásarfélög. Gerum þau sem best í stakk búin til að komast af í alþjóðlegu umhverfi með innleiðingu milliverðlagningarreglna. Erlend skattyfirvöld hafa stöðugt meiri áhuga á íslenskum fyrirtækjum í útrás. Mikilvægt er að vera búinn að innleiða stefnu í þessum málum *áður* en skattyfirvöld fara af stað.

5. Af alþjóðavettvangi: Framkvæmdastjórn Evrópu-sambandsins hefur höfðað samningsbrotamál gegn níu ríkjum sambandsins

Þann 7. maí síðastliðinn tilkynnti Framkvæmdastjórnin um að málshöfðun væri hafin gegn Tékklandi, Danmörku, Litháen, Hollandi, Pólandi, Portúgal, Slóveníu, Spáni og Svíþjóð vegna óréttlátrar mismununar í skattlagningu á arð- og vaxtagreiðslur til lífeyrissjóða annara ríkja sambandsins.

Framkvæmdarstjórnin heldur því fram að mörg aðildarríki mismuni erlendum lífeyrissjóðum, þar sem þeir þurfi að lúta afdráttarskatti á meðan hinir innlendu lífeyrissjóðir eru undanþegnir skatti.

Flest aðildarríkin undanþykkja lífeyrissjóði sína öllum tekju- og/eða fyrirtækjaskatti. Jafnvel í þeim tilvikum þar sem þeir eru skattskyldir, er í flestum þessara landa endurgreiðslukerfi, þar sem lífeyrissjóðirnir geta fengið endurgreiðslu á greiddum skatti.

Erlendir lífeyrissjóðir falla ekki undir þessar skattundanþágur eða endurgreiðslukerfi vegna þess að þau ríki sem til rannsóknar voru, neita að veita erlendum lífeyrissjóðum sömu meðferð og innlendir sjóðir fá.

Niðurstaða Framkvæmdarstjórnarinnar er því sú að umræddum erlendum lífeyrissjóðum er mismunað skattalega af aðildarríkjunum.

Ef aðildarríki hagar reglum sínum með þessum hætti getur það komið í veg fyrir að erlendir lífeyrissjóðir fjárfesti í því aðildarríki sem gerir það að verkum að erfiðara verður fyrir innlend fyriræki að fá inn fjármagn frá erlendum lífeyrissjóðum. Samkvæmt niðurstöðu Framkvæmdastjórnarinnar er þessi tilhögun ekki réttlætanleg og brýtur á grundvallarréttindum Rómar-sáttmálans, og þá sérstaklega á 56. gr. um frjálst flæði fjármagns. Nýlegir dómar Evrópudómstólsins (ECJ) sem fallið hafa um beina skatta styðja þetta sjónarmið Framkvæmdarstjórnarinnar eins og kom t.a.m. fram í Denkvit dómnum (C-170/05), þar sem dómurinn staðfestir meginregluna um að arður á útleið geti ekki sætt hærri skattlagningu heldur en arður greiddur til innlendra fyrirtækja. Í ljósi þeirra dóma sem fallið hafa og líkunum á frekari aðgerðum Framkvæmdastjórnarinnar, hafa mörg aðildarríki annaðhvort breytt löggjöf sinni til samræmis við eða gefið loforð um að breytingar séu í vændum til að samræma reglur þeirra að túlkunum ECJ.

Í kjölfar fyrstu tilkynningar Framkvæmdastjórnarinnar um að fyrirhuguð væri málsókn breyttu t.a.m. Finnland, Bretland og Ungverjaland sínum reglum varðandi skattskyldu erlendra lífeyrissjóða.

Framkvæmdarstjórnin er ennþá að rannsaka nokkur lönd, eins og Eistland, Þýskaland, Frakkland, Ítalíu og Austurríki, sem gæti leitt til þess að þeim verði bætt við listann með þeim löndum sem málshöfðunin beinist gegn.

Ákvörðun Framkvæmdastjórnarinnar er góð tíðindi fyrir evrópska lífeyrissjóði. Muni ECJ komast að þeirri niðurstöðu að taka til greina rökstuðning framkvæmdastjórnarinnar, sem þykir líklegt í ljósi nýlegra dóma hans á sviði beinna skatta, munu þeir lífeyrissjóðir sem setja fram kröfur innan gefinna tímamarka, geta krafist endurgreiðslu á greiddum afdráttarskatti í aðildarríkjum sambandsins sem gerst hafa brotleg á 56. gr. Rómarsáttmálans um frjálst flæði fjármagns.

Á Íslandi er skattaumhverfi lífeyrissjóða svipað, þ.e. íslenskir lífeyrissjóðir eru undanþegnir skattskyldu skv. 6. tl. 4. gr. laga nr. 90/2003 um tekjuskatt (tsl.), en erlendir lífeyrissjóðir falla undir 7. tl. 3. gr. tsl. um aðila sem bera takmarkaða skattskyldu hérlandis og er afdráttarskatturinn sem halda ber af arð- og vaxtagreiðslum úr landi því 15% af þeim greiðslum, sbr. 2. tl. 70. gr. tsl. Ísland er aðili að EES samningnum sem gerir það að verkum að Íslandi ber skylda til að aðlagja íslenskan rétt að þeim reglum sem gilda um frjálst flæði fjármagns og eiga rök Framkvæmdarstjórnarinnar í ofangreindum

samningsbrotamálum við hérlandis, sbr. 4. kafla EES samningsins sem lögfestur var hérlandis með lögum nr. 2/1993.

Þessi framkvæmd og lagatúlkun getur reynst gagnleg fyrir Íslenska lífeyrissjóði. Eins og kemur fram að ofan hefur Framkvæmdastjórnin gefið Evrópskum lífeyrissjóðum frest til þess að leggja fram kröfu í málinu um endurgreiðslu á greiddum skatti, og ættu því íslenskir lífeyrissjóðir sem fjárfest hafa í brotlegum löndum að geta lagt fram kröfu um endurgreiðslu á þeim skatti sem þau hafa greitt. Annað álitaefni er hvort það er gert í gegnum EFTA dómstólinn eða þá að þeir geti lagt fram kröfu fyrir ECJ.

Skatta- og lögfræðisvið PricewaterhouseCoopers hf.

Við hjá skatta- og lögfræðisviði bjóðum upp á margs konar þjónustu, þar með talið ráðgjöf varðandi:

- Skattlagningu rekstraraðila
- Skattlagningu einstaklinga
- Virðisaukaskatt
- Milliverðlagningu (“Transfer pricing”)
- Félagarétt
- Alþjóðaskattarétt

Til að fá frekari upplýsingar um starfsemina þá er hægt að hafa samband við eftirfarandi starfsmenn:

Ásta Kristjánsdóttir
550-5352
asta.kristjansdottir@is.pwc.com

Elín Árnadóttir
550-5322
elin.arnadottir@is.pwc.com

Elísabet Guðbjörnsdóttir
550-5344
elisabet.gudbjornsdottir@is.pwc.com

Jóhanna Á. Jónsdóttir
550-5356
johanna.a.jonsdottir@is.pwc.com

Valdimar Guðnason
550-5326
valdimar.gudnason@is.pwc.com